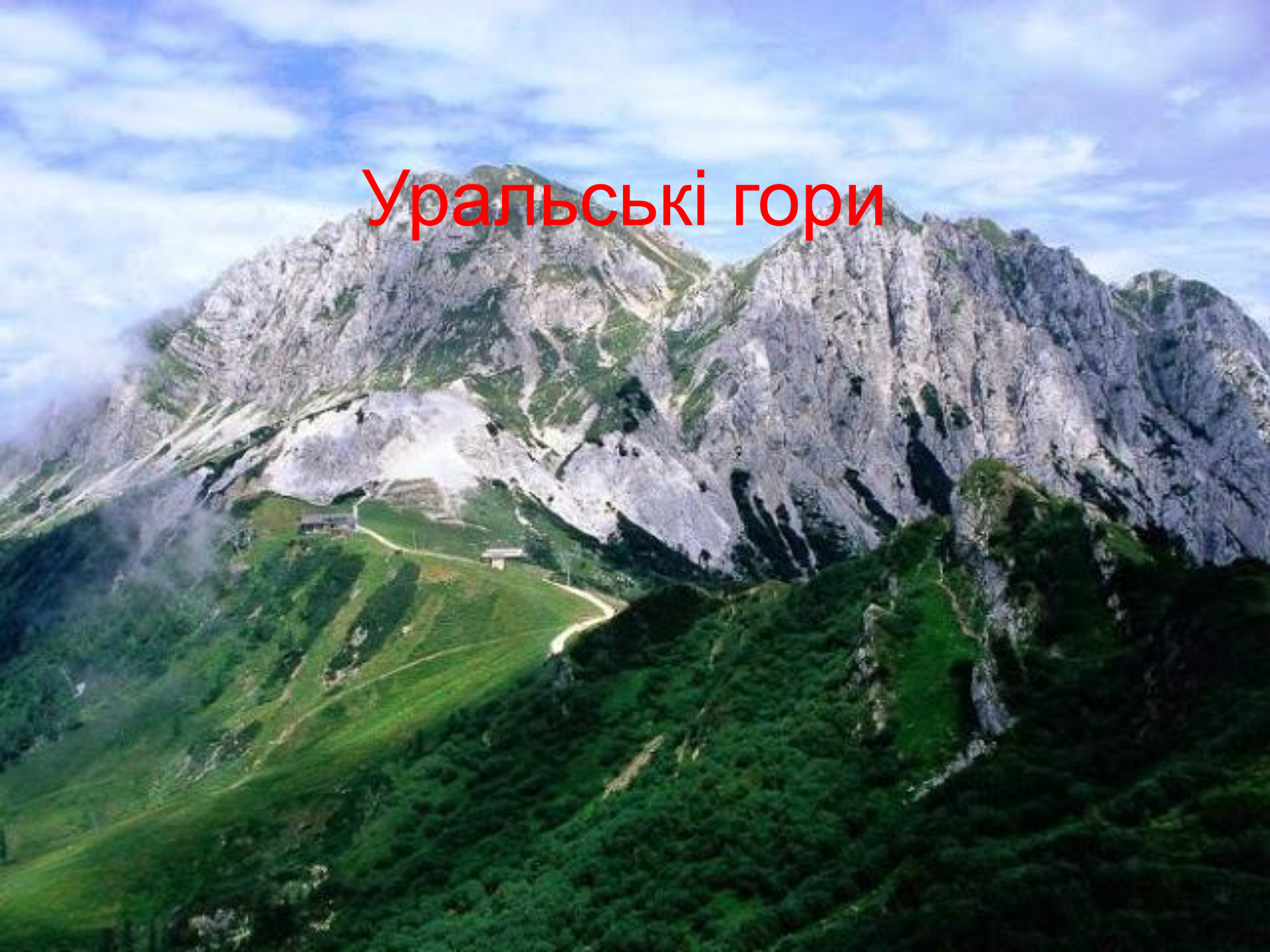

Уральські гори

Географічне положення

- Уральські гори знаходяться на півночі материка Євразія.
- Гори поділяють материк на європейську та азіатську частини.
- Межують з Східно-Європейською рівниною на заході, з Західно-Сибірською - на сході, з Туранською низовиною на півдні, на півночі - Карське море.
- Напрямок та протяжність - з півночі на південь більш ніж на 2000 км.
- Середня висота - від 500 - 1000 м.

Назва

- Урал перші руські поселенці називали «Камінь», іноді — «Кам'яний пояс». Вважають, що назва «Урал» (від мансійського «ур» — гора) була введена у XVIII ст. управителем казенних заводів В. М. Татищевим. Від старої назви Камінь походить ряд назв населених пунктів, напр. Усть-Каменогорськ.
- Сьогодні Урал — поширена в літературі назва Уральських гір, а також географічно-економічного краю, що охоплює південну частину Уральських гір і прилеглі до них (з заходу, сходу і півдня) передгір'я (зазвичай хвилясті рівнини).

Територіальний поділ

- Географічно Уральські гори поділяють на п'ять частин:
- Південний Урал
- Середній Урал
- Північний Урал
- Приполярний Урал
- Полярний Урал
- На півночі продовженням Уральського хребта можна вважати гірську систему Пай-Хой, на півдні — Мугоджари.

Геологія Уралу

- Формування гірської системи Уралу почалося в пізньому девоні (близько 350 млн років назад) і закінчилося в тріасі (близько 200 млн років назад). Урал є складовою частиною Урало-Монгольського геосинклінального поясу. В межах Уралу на поверхню виходять деформовані і часто метаморфізовані гірські породи переважно палеозойського віку. Товщі осадових і вулканічних порід зазвичай сильно зім'яті, порушені розривами, але загалом утворюють меридіональні смуги, що зумовлюють лінійність і зональність структур Уралу.

Корисні копалини

- Урал відзначається великою різноманітністю природно-сировинних, особливо мінерально-сировинних, ресурсів. В Уральських горах виявлено понад 1000 мінералів, 12 000 родовищ корисних копалин, 55 видів самоцвітів. Урал — металургійно-вугільна база Росії, важливий район видобування рудних (залізні, мідні, платинові, нікелеві, рідкіснометалічні руди, золота) і нерудних копалин (калійні солі, азбест, боксити, дорогоцінні камені та ін.), вугілля (кам'яне й буре), нафти.
- Для східних районів Уралу найбільш характерні родовища мідноколчеданових руд (Айське, Сібайське, Дегтярське родовища, Кіровградська і Красноуральська групи родовищ), скарново-магнетитових (Гороблагодатське, Високогірське, Магнітогорське родовища), Урал славиться своїми «самоцвітами» — дорогоцінними, напівкоштовними й каменями (смарагд, аметист, аквамарин, яшма, родоніт, малахіт і ін.).

- Українські поселенці живуть на Південному Уралі, до складу якого входять Оренбурзька і Челябінська області та Башкортостан. Південно-східна частина — Уральська область — входить до складу Казахстану (Сер.-Азійський Степовий Край). Площа Південного Уралу — 355 500 км², населення (на 1980 р.) 9,5 млн, з них 64 % — у містах.

Південний Урал, на якому селилися українці, являє собою переважно лісостеп і степ з чорноземними ґрунтами; клімат континентальний (температура січня: від — 14 до — 18° С; липня: +17 до 21° С; атмосферних опадів 300 — 700 мм).

Українські поселенці почали прибувати на Урал тоді ж, як і на Поволжя — з 18 ст. і працювали винятково як хлібороби. За переписом 1897, їх було 49 000. З кінця 19 ст. еміграція на Урал збільшилася (як і за Урал), і, за переписом 1926, кількість українців там зросла до 236 000. Найсуцільніше вони селилися на північному сході теперішньої Челябінської області; у багатьох селах вони переважали, були й суто українські села з назвами: Полтава, Дворянське, Харківський хутір тощо.

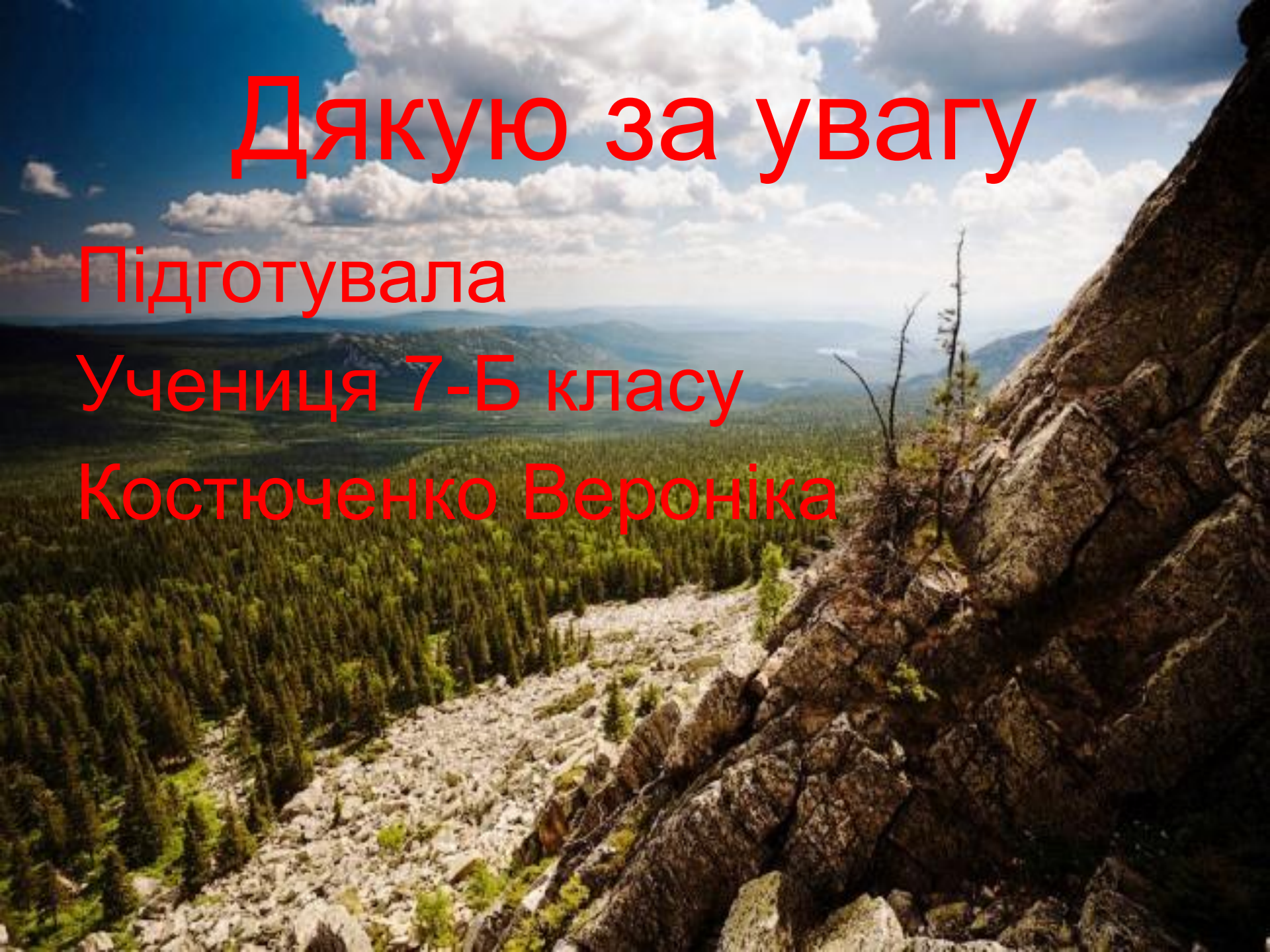
У 1930-их рр., а ще більше після Другої світової війни відбулися великі зміни в стані українського поселення. Не маючи нового припливу і позбавлені всіляких національних прав, вони, як і в усій РРФСР, зазнавали денаціоналізації, зокрема мовної. Разом з тим, у зв'язку з зростанням індустріалізації Уралу, вони переселялися до промислових міст. Виникли великі українські скупчення у містах: Челябінську (1957 — 29 700), Магнітогорську (23 100), Оренбурзі та ін.

- після Другої світової війни відбулися великі зміни в стані українського поселення. Не маючи нового припливу і позбавлені всіляких національних прав, вони, як і в усій РРФСР, зазнавали денаціоналізації, зокрема мовної. Разом з тим, у зв'язку з зростанням індустріалізації Уралу, вони переселялися до промислових міст. Виникли великі українські скупчення у містах: Челябінську (1957 — 29 700), Магнітогорську (23 100), Оренбурзі та ін.

Кількість українців, за переписом 1970: у Башкортостані — 76 000, в областях: Оренбурзькій — 113 000, Челябінській — 115 000, разом 304 000. У цих областях більшість становлять росіяни (42,6%); інші національності: башкири, мордва, білоруси. 51% українців жило у містах. Про значний процес денаціоналізації свідчить у світлі урядової статистики те, що на 304 000 українців тільки 64,2% подало українську мову як рідну, а 18,7% нею ще вільно володіли. Довше, ніж українська національність і мова, зберігаються деякі елементи фольклору (зокрема пісні), одяг тощо. На денаціоналізацію чимало впливають мішані подружжя.

Дякую за увагу

Підготувала

Учениця 7-Б класу

Костюченко Вероніка